

Co zrobić ze starymi meblami, zepsutym piecem kuchennym lub lodówką? To pytanie prędzej czy później zadaje sobie każdy z nas. Sprzęt w dobrym stanie można oddać lub odsprzedać komuś, kto ich potrzebuje. Przedmioty bardzo zniszczone lub uszkodzone trzeba wyrzucić, co nie jest łatwe ze względu na ich duże rozmiary.

Graty z chaty czyli odpady wielkogabarytowe⁽¹⁾

Stare szafy, łóżka, piece kuchenne i lodówki to tak zwane odpady wielkogabarytowe zaliczane do grupy odpadów problemowych. Sposoby ich zbiórki są różne – od najbardziej powszechnych wiosennych i jesiennych zbiórek do specjalnych kontenerów, przez punkty zbiórki odpadów problemowych, po wystawki chodnikowe.

Wysoka jakość życia

Odpady wielkogabarytowe stanowią znaczący udział w ogóle odpadów komunalnych stałych. Tym większy, im częściej następuje wymianaumeblowania lub wyposażenia, a ta jest funkcją poziomu dobrobytu materialnego społeczeństwa. Odpady wielkogabarytowe, podobnie jak inne odpady komunalne, powstają także w innych okolicznościach: wskutek uszkodzeń mieszkań i budynków, kataklizmów, np. powodzi lub działań dewastacyjnych człowieka. Podstawą odzysku odpadów wielkogabarytowych jest selektywna zbiórka.

RECYKLING to odzysk materiałów bezpośrednio z głównego strumienia odpadów. Zamiast zalegać na składowisku, zamieniają się w produkty, które można powtórnie wykorzystać. Materiały nadające się do recyklingu to nie odpady – to surowce, z których mogą powstać takie same produkty jak pierwotne lub inne o nowym przeznaczeniu.

Nowe za stare

Każdy z nas kupując nową lodówkę zastanawia się, co zrobić ze starą. Nowoczesną formą pozbywania się zużytych sprzętów, głównie AGD jest ich wymiana przy zakupie. Zużyty lub zepsuty sprzęt jest odbierany przez producenta bezpośrednio z mieszkania użytkownika i odwożony do specjalistycznego zakładu, gdzie dokonuje się jego demontażu.

ODPADY PROBLEMOWE I WIELKOGABARYTOWE:

- chłodziarki, zamrażarki
- kuchnie gazowe, elektryczne, węglowe
- pralki, wirówki
- zmywarki do naczyń
- pozostały sprzęt (odkurzacze, maszyny do szycia, maszyny do pisania, roboty kuchenne, pozostały sprzęt AGD)
- telewizory, komputery, radioodbiorniki itp.
- meble, stolarka budowlana

Drugie życie gratów, czyli freecycle

Często wymieniamy meble lub sprzęt nie dlatego, że się zepsuły, lecz dlatego, że chcemy mieć nowocześniejsze, lepsze lub ładniejsze. Dla przedmiotów w dobrym stanie warto znaleźć nowych właścicieli, czyli przekazać je potrzebującym. Jest wiele osób, które mogą je od nas odkupić za

niewielkie pieniądze lub po prostu dostać i dalej używać. W przekazywaniu sprzętów używanych pomagają również organizacje charytatywne, a także coraz większą rolę odgrywają działające przy składowiskach lub w Zakładach Zagospodarowania Odpadów „Centralne Punkty Gromadzenia Odpadów”.

W USA oraz Europie od wielu lat istnieje freecycle recycling - ogólnosiwiatowy

ruch ludzi, którzy przekazują za darmo dary rzeczowe oraz je przyjmują. Polskie freecycle jest jeszcze mało aktywne, ale działa strona internetowa www.gratyzchaty.pl. To wirtualny bazar dla wszystkich, którzy chcą oddać niepotrzebne im już przedmioty lub poszukują przydatnych darmowych przedmiotów.

Gratowisko, wystawka

Ostatnia droga zniszczonych, zepsutych lub niepotrzebnych nikomu przedmiotów jest różna w zależności od metod zbiórki stosowanych w danej gminie. Odpady wielkogabarytowe nie mieszczą się do powszechnie stosowanych pojemników do gromadzenia odpadów, dlatego nie mogą być wywożone tradycyjnymi śmieciarkami. W tym celu na terenie osiedli zwykle na wiosnę i późną jesienią

CZY WIESZ ŻE...

- Ilość powstających odpadów wielkogabarytowych zależy głównie od stopnia zamożności społeczeństwa, postępu technicznego i wprowadzania nowych rozwiązań technologicznych oraz okresu amortyzacji sprzętu.
- Ilość odpadów wielkogabarytowych w ogólnej masie odpadów komunalnych stanowi wagowo ok. 5-8%.

ustawiane są specjalne duże kontenery. Coraz bardziej powszechne są również „uliczne wystawki” bardzo popularne w wielu krajach Europy. Mieszkańcy w określonych dniach wystawiają wielkogabarytowe odpady na chodnik przed dom, a specjalne samochody je zabierają. Takie akcje regularnie prowadzone są w Krakowie.

Jeśli nie pasuje nam termin zbiórki lub „wystawki” możemy niepotrzebne sprzęty sami odwieźć na składowisko do punktu zbiórki odpadów problemowych (w tym wielkogabarytowych). W Poznaniu taki punkt nazwano „Gratowiskiem”. Ta nazwa się przyjęła i wzorem Poznania w innych gminach zaczynają również funkcjonować „Gratowiska”. Każdy mieszkaniec może tam oddać odpady, które ze względu na wielkość, bądź szkodliwość dla środowiska nie mogą trafić do zwykłych pojemników na śmieci.

Tekst i zdjęcie: mgr MARTA FUDAŁA
Instytut Ekologii Terenów
Uprzemysłowionych w Katowicach
Zespół Informacji, Promocji i Szkoleń

